

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

۲۱. بخش بهداشت و درمان

معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۱۰
شماره مسلسل: ۱۴۶۷۹

بهمن‌ماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۲
مقدمه	۴
۱. بندهای مرتبط با بخش سلامت در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	۵
۲. اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاه‌های وابسته در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	۶
۳. اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	۸
۴. اعتبارات ردیف‌های ستادی وزارت بهداشت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	۱۱
۵. اعتبارات دستگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	۱۴
۶. توزیع اعتبارات ردیف‌های متفرقه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	۱۶
۷. اعتبارات برنامه‌های امور سلامت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	۲۰
جمع‌بندی و ارائه پیشنهاد	۲۴
منابع و مأخذ	۲۵



بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۲۱. بخش بهداشت و درمان

راهبردهای پیشنهادی برای بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مجلس شورای اسلامی

در راستای ارتقای کارایی و اثربخشی بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به سال‌های گذشته پیشنهاد می‌شود که نمایندگان و کمیسیون‌های محترم به موارد زیر تمرکز نمایند:

- مبانی قانونی: بررسی شود مبنای قانونی برآورد منابع و مصارف در بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی چیست؟

- تغییر هزینه‌ها: آیا مجموعه اعتباراتی که در هریک از بخش‌های تخصصی (مانند مسکن، حمل‌ونقل، آموزش، بهداشت و...) پیش‌بینی شده است برای انجام وظایف آن حوزه (نه دستگاه) کافی است؟ دلیل تغییرات اعتبارات نسبت به سال قبل در هریک از بخش‌ها چیست؟

- عدم قانونگذاری جدید: در بررسی احکام بودجه، احکامی که درصدد قانونگذاری جدید یا اصلاح قوانین دائمی در لایحه هستند حذف شوند و همچنین مجلس از ارائه پیشنهادهای جدید از این دست اجتناب کند تا مانع از درهم‌ریختگی نظام قانونی و حقوقی کشور شود.

- عدم ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای: مجلس از ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای به خصوص ردیف‌های ذیل قوه مجریه اجتناب کند که این امر ناقض صلاحیت نظارتی مجلس و نقض تفکیک قواست.

- اعمال اصلاحات بودجه‌ای توسط دولت: در نهایت اینکه، مجلس به جای اینکه خودش برای اصلاح لایحه بودجه دست به کار شود، با بررسی راهبردهای بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی، ظرفیت سیاسی و حقوقی لازم را برای اصلاح بودجه توسط دولت فراهم نماید.^۱

۱. برای اطلاعات بیشتر در این مورد به گزارش‌های «قواعد ناظر بر ارائه پیشنهادهای بودجه‌ای» به شماره مسلسل ۲۳۰۱۴۶۶۱ و «مجلس و بودجه: راهبردها و رویکردها» شماره مسلسل ۲۳۰۱۲۸۷۲ مراجعه شود.

چکیده

اهم نکات مربوط به بودجه سلامت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به شرح زیر است:

توصیف اعتبارات امور سلامت، وزارت بهداشت و درمان، دستگاه‌های وابسته:

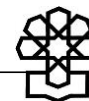
- در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ تغییراتی در محتوا و ساختار فصل بهداشت و سلامت نسبت به سال‌های قبل ایجاد شده است. چنانچه فصل بهداشت و سلامت تبدیل به امور سلامت شده است و امور سلامت نیز دارای سه زیرمجموعه با نام‌های فصل بهداشت، فصل درمان و فصل تحقیق و توسعه در امور سلامت است. بر این اساس اعتبارات حوزه‌های مختلف بهداشت، درمان و تحقیق و توسعه که از وظایف وزارت بهداشت است از هم مجزا شده‌اند. از طرف دیگر، برخی برنامه‌های این فصل حذف، برخی اضافه، برخی تغییر عنوان یا ماهیت داده‌اند و برخی همانند قانون سال ۱۳۹۴ باقی مانده‌اند.

- اعتبارات امور سلامت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۴۱۸,۳۹۹ میلیارد ریال است که مشتمل بر اعتبارات فصل بهداشت (معادل ۱۰۳,۹۹۳ میلیارد ریال)، اعتبارات فصل درمان (معادل ۳۱۰,۷۸۱ میلیارد ریال) و اعتبارات فصل تحقیق و توسعه (معادل ۳,۶۲۳ میلیارد ریال) است. بنابراین از کل اعتبارات امور سلامت، اعتبارات فصل بهداشت حدود ۲۵ درصد، فصل درمان حدود ۷۴ درصد و فصل تحقیق و توسعه حدود ۱ درصد را به خود اختصاص داده است. از طرف دیگر، اعتبارات امور سلامت نسبت به اعتبارات فصل بهداشت و سلامت در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۴ درصد افزایش داشته است در این راستا اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای ۱۱ درصد کاهش و اعتبارات هزینه‌ای ۵ درصد افزایش داشته است.

- مجموع اعتبارات وزارت بهداشت و درمان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ مبلغ ۴۹۷,۲۶۲ میلیارد ریال (حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان) است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ رشد ۱۰ درصدی داشته است. بدین ترتیب، سهم درآمد اختصاصی (۲۶۴,۸۲۰ میلیارد ریال) ۵۳ درصد، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۳۹,۴۹۵ میلیارد ریال) ۸ درصد و هزینه‌های عمومی (۱۹۲,۹۴۶ میلیارد ریال) ۳۹ درصد است.

- سهم اعتبارات هزینه‌ای (حقوق، مزایا و سایر) وزارت بهداشت و درمان از اعتبارات هزینه‌ای کل کشور حدود ۱۰ درصد است که نسبت به سال قبل حدود یک درصد کاهش داشته است.

- اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشتمل بر اعتبارات ستاد وزارت بهداشت (۹۷,۶۳۸ میلیارد ریال، معادل ۱۹/۶ درصد از کل اعتبارات)، دانشگاه‌های علوم پزشکی (۳۴۵,۸۳۸ میلیارد ریال، معادل ۶۹/۵ درصد از کل اعتبارات)، دستگاه‌های وابسته (۵,۳۶۱ میلیارد ریال، حدود ۱ درصد از کل اعتبارات)، متفرقه (۴۵,۹۲۵ میلیارد ریال، معادل ۹/۲ درصد از کل اعتبارات) و بند «ب»



تبصره «۱۳» ماده واحده (۲,۵۰۰ میلیارد ریال، معادل ۰/۵ درصد از کل اعتبارات) است

- اعتبارات دانشگاه‌های علوم پزشکی مبلغ ۳۴۵,۸۳۸ میلیارد ریال (معادل ۶۹/۵ درصد کل بودجه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) است که نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۴ به میزان ۱۱ درصد رشد داشته است که به ترتیب شامل رشد ۱۳ درصدی اعتبارات هزینه‌ای، ۱۰ درصدی درآمد اختصاصی و کاهش ۴ درصدی اعتبارات تملک دارایی می‌باشد.

- ذیل اعتبارات ردیف‌های ستادی:

۱. مؤسسه ملی تحقیقات سلامت در لایحه بودجه ۱۳۹۵ دارای ردیف مستقل است. همچنین مرکز ملی تحقیقات راهبردی آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مجازی، مرکز مدیریت پیوند و کمک به راه‌اندازی مراکز بهداشتی درمانی آموزشی، مراکزی هستند که جدید ایجاد شده و ردیف بودجه‌ای مستقل دریافت کرده‌اند.

۲. اعتبارات مربوط به اجرای برنامه‌های ذیل بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه (در قانون بودجه ۱۳۹۴) (محل هزینه‌کرد منابع حاصل از ۱۰ درصد هدفمند کردن یارانه‌ها) با حذف ردیف مربوط به اجرای بند «ب» ماده (۳۴) با همان میزان مصوب در قانون بودجه ۱۳۹۴، در بودجه ستاد وزارت بهداشت تجمیع شده است.

- ذیل اعتبارات ردیف متفرقه:

۱. سهم اعتبارات عمرانی موضوع ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) (۱ درصد ارزش‌افزوده)، ۲۳۳ درصد افزایش و اعتبارات هزینه‌ای آن ۴۴ درصد کاهش یافته است.

۲. اعتبارات موضوع مالیات بر قیمت هر نخ سیگار و پیشگیری از بیماری‌های ریوی به ترتیب ۷۸ و ۵۵ درصد کاهش یافته است که دلیل آن احتمالاً عدم عملکرد اعتبارات در نظر گرفته در سال‌های گذشته از این محل بوده است و با افزایش اعتبار صرفاً یک رشد کاذب در بودجه ایجاد می‌شود.

۳. اعتبارات ذیل حمایت از ۱۵ دانشگاه برتر حذف و اعتبارات موضوع بند «ب» ماده (۶۹) الحاق (اخذ عوارض از خرده‌فروشی سیگار) اضافه شده است.

۴. اعتبارات ذیل ردیف پاداش پایان خدمت حذف و در ذیل اعتبارات صندوق بازنشستگی کل کشور متمرکز شده است.

با توجه به این نکات پیشنهادهای ذیل قابل ارائه است:

۱. با توجه به اینکه مصارف منابع حاصل از ۱۰ درصد هدفمند کردن یارانه‌ها در ردیف‌های ذیل ستاد وزارت بهداشت و درمان لحاظ شده است، به‌منظور رفع ابهام در لایحه لازم است به‌طور مشخص در آن قید شود.

۲. با توجه به تکالیف مندرج در ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات

مالی ۲ (موضوع ۱ درصد ارزش افزوده) و غالب بودن ماهیت هزینه‌ای اعتبارات در نظر گرفته شده، لازم است بخش اعظمی از اعتبارات ذیل این ردیف از سرجمع اعتبارات عمرانی کاسته به سرجمع اعتبارات هزینه‌ای اضافه گردد.

۳. به دلیل مشخص بودن تکالیف ذیل ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی ۲ (موضوع ۱ درصد ارزش افزوده)، پیشنهاد می‌شود اعتبارات آن ذیل ردیف‌های اصلی قرار گیرد تا بعد نظارتی مجلس تقویت شود.

۴. به منظور افزایش امکان تحقق عملکرد اعتبارات ذیل ردیف‌های متفرقه ۱۵-۵۳۰۰۰۰۰، ۹۲ - ۵۳۰۰۰۰، ۹۴-۵۳۰۰۰۰ و ۱۴۱-۵۳۰۰۰۰ پیشنهاد می‌شود متولی جمع‌آوری و تقسیم منابع حاصل از این محل‌ها مشخص گردد.

مقدمه

طبق اصل بیست‌ونهم قانون اساسی برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، بیکاری، پیری، از کارافتادگی، بی‌سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه و غیره حقی است همگانی و دولت مکلف است طبق قوانین از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم، خدمات و حمایت‌های مالی فوق را برای یک یک افراد کشور تأمین کند.

بر اساس سیاست‌های کلان سلامت و سیاست‌های کلان برنامه ششم توسعه، لزوم اولویت پیشگیری بر درمان، کاهش مخاطرات و آلودگی‌های تهدیدکننده سلامت، اصلاح و تکمیل نظام‌های پایش، نظارت و ارزیابی، ارتقای سلامت روانی جامعه، تولید فرآورده‌ها و مواد اولیه دارویی، واکسن و...، ساماندهی تقاضا و ممانعت از تقاضای القایی و...، تأمین امنیت غذایی و...، مدیریت منابع سلامت از طریق نظام بیمه با محوریت وزارت بهداشت و...، شفاف‌سازی قانونمند درآمدها، هزینه‌ها و فعالیت‌ها مدنظر قانونگذار و مجری قانون می‌باشد.

همچنین بر اساس مواد (۳۷)، (۴۶) و (۴۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به ترتیب موضوعات افزایش یک واحد درصد در هر سال به عنوان مالیات بر سلامت به نرخ مالیات بر ارزش افزوده و برای پیشگیری و پوشش کامل درمان جامعه هدف تعیین شده در قانون، اختصاص ۱۰ درصد خالص کل وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها علاوه بر اعتبارات بخش سلامت به منظور تحقق شاخص عدالت در سلامت از طریق اجرای برنامه‌های ذیل قانون مورد نظر و موضوع عوارض حاصل از تولید، دارو و عرضه کالاها و خدمات آسیب‌رسان به سلامت را



تکلیف کرده است. از سوی دیگر با توجه به اینکه پیش‌بینی می‌شود قانون برنامه پنجم توسعه برای یک سال آینده تمدید شود، در بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، اهم تکالیف مقرر در حوزه بهداشت - درمان به شرح زیر مدنظر قرار گرفته است؛ کاهش سهم مردم از هزینه‌های سلامت به ۳۰ درصد، راه‌اندازی و عملیاتی کردن سامانه خدمات جامعه و همگانی سلامت مبتنی بر مراقب‌های اولیه سلامت، محوریت پزشک خانواده، سطح‌بندی خدمات، خرید راهبردی، توسعه طب سنتی، استقرار سامانه پرونده الکترونیک سلامت، پیشگیری و مقابله با بیماری و عوامل خطر ساز سلامت.

در این گزارش به بررسی اعتبارات امور سلامت، وزارت بهداشت و آموزش پزشکی و دستگاه‌های وابسته در راستای تحقق اهداف قوانین و اسناد بالادستی پرداخته شده است.

۱. بندهای مرتبط با بخش سلامت در ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

در ماده واحده لایحه بودجه موارد زیر به حوزه سلامت مرتبط هستند:

تبصره «۹»

الف) به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و پارک‌های علمی و فناوری اجازه داده می‌شود تا سقف درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۴ نسبت به اخذ تسهیلات از بانک‌ها اقدام کنند و در جهت تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود استفاده نمایند و نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام کنند.

ب) صندوق‌های رفاه دانشجویان، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی موظفند وجوه حاصل از بازپرداخت وام‌های شهریه سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۳ را به حساب درآمد عمومی کشور، موضوع ردیف ۱۶۰۱۶۰ واریز کنند. درآمد حاصله تا سقف چهارصد و پنجاه میلیارد (۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل ردیف ۱۴۵، ۵۳۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون اختصاص می‌یابد تا به‌عنوان کمک به افزایش سرمایه صندوق رفاه دانشجویان تلقی گردد.

تبصره «۱۳» - در اجرای بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

(۲)، مبلغ زیر اختصاص می‌یابد:

ب) معادل دو هزار و پانصد میلیارد (۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای هزینه‌کرد الزامات مندرج در قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)

۲. اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستگاه‌های وابسته در لایحه**بودجه سال ۱۳۹۵**

براساس لایحه بودجه، اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشتمل بر اعتبارات ستاد، دانشگاه‌های علوم پزشکی، دستگاه‌های وابسته، متفرقه و بند «ب» تبصره «۱۳» ماده واحده است. طبق جدول ۱، کل اعتبارات وزارت متبوع در لایحه سال ۱۳۹۵، معادل ۴۹۷,۲۶۲ میلیارد ریال است که نسبت به سال گذشته حدود ۱۰ درصد رشد داشته است. اعتبارات مربوط به اجرای بند «ب» تبصره «۱۳» ماده واحده لایحه بودجه به اعتبارات وزارت بهداشت اضافه شده است. از میان سایر اعتبارات، بیشترین رشد اعتبارات پیش‌بینی شده مربوط به ردیف متفرقه (۴۳ درصد) و سپس دستگاه‌های وابسته (۲۲ درصد) است و سهم رشد دانشگاه‌های علوم پزشکی ۱۱ درصد از کل اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است و در مجموع اعتبارات ردیف‌های ستادی ۷ درصد کاهش یافته است که بخش اعظم آن مربوط به کاهش درآمد اختصاصی است.



(میلیارد ریال)

جدول ۱. مقایسه اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ و قانون سال ۱۳۹۴

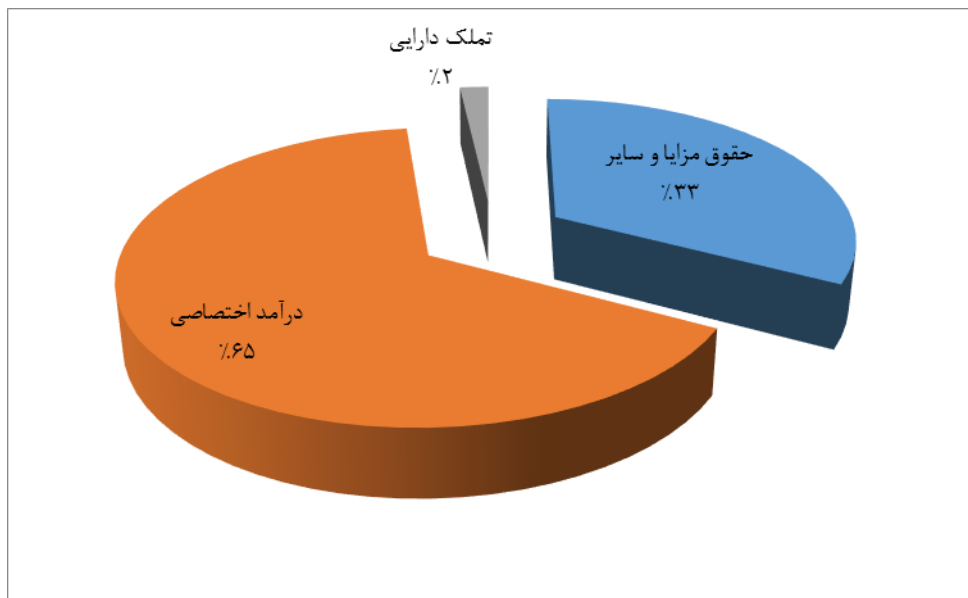
جمع کل			تملك دارایی سرمایه‌ای			درآمد اختصاصی			درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴			لایحه ۱۳۹۵			قانون ۱۳۹۴			عنوان
درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	
۱۱	۳۴۵,۸۳۸	۳۱۱,۸۳۴	-۴	۶,۱۷۸	۶,۴۳۷	۱۰	۲۲۶,۵۶۷	۲۰۵,۴۵۰	۱۳	۲۶	۸	۱۱۳,۰۹۳	۳۵,۹۷۴	۷۷,۱۱۹	۹۹,۹۴۷	۲۸,۵۶۶	۷۱,۳۸۱	جمع کل دانشگاه‌های علوم پزشکی
-۷	۹۷,۶۳۸	۱۰۴,۸۶۱	-۲	۱,۰۱۱	۱,۰۳۵	-۲۰	۳۶,۱۹۰	۴۵,۴۹۰	۴	۳	۴۱	۶۰,۴۳۷	۵۹,۹۴۰	۴۹۷	۵۸,۳۳۶	۵۷,۹۸۵	۳۵۱	جمع کل ردیف‌های ستادی
۲۲	۵,۳۶۱	۴,۴۱۰	۲۰	۴۱۷	۳۴۷	۲۴	۲,۰۶۳	۱,۶۶۰	۲۰	۱۷	۳۶	۲,۸۸۱	۲,۴۱۴	۴۶۶	۲,۴۰۳	۲,۰۶۱	۳۴۲	جمع دستگاه‌های وابسته
۷	۴۴۸,۸۳۷	۴۲۱,۱۰۴	-۳	۷,۶۰۶	۷,۸۱۸	۵	۲۶۴,۸۲۰	۲۵۲,۶۰۰	۱۰	۱۱	۸	۱۷۶,۴۱۰	۹۸,۳۲۹	۷۸,۰۸۲	۱۶۰,۶۸۶	۸۸,۶۱۲	۷۲,۰۷۴	جمع کل
۴۳	۴۵,۹۲۵	۳۲,۰۱۲	۱۹۳	۳۱,۸۸۹	۱۰,۸۹۹	.	.	.	-۳۴	-۳۴	.	۱۴,۰۳۶	۱۴,۰۳۶	.	۲۱,۱۱۳	۲۱,۱۱۳	.	متفرقه‌ها
-	۲,۵۰۰	-	-	.	۲,۵۰۰	۲,۵۰۰	بند «ب» تبصره «۱۳» ماده واحده
۱۰	۴۹۷,۲۶۲	۴۵۳,۱۱۶	۱۱۱	۳۹,۴۹۵	۱۸,۷۱۷	۵	۲۶۴,۸۲۰	۲۵۲,۶۰۰	۶	۵	۸	۱۹۲,۹۴۶	۱۱۴,۸۶۵	۷۸,۰۸۲	۱۸۱,۷۹۹	۱۰۹,۷۲۵	۷۲,۰۷۴	جمع کل اعتبارات

۳. اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

ترکیب اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، اعتبارات دانشگاه‌ها در کل ۳۴۵,۸۳۸ میلیارد ریال است. درآمد اختصاصی با اعتبار ۲۲۶,۵۶۷ میلیارد ریال، حدود ۶۵ درصد از کل اعتبارات دانشگاه‌ها را به خود اختصاص می‌دهد. اعتبارات هزینه‌ای با اعتبار ۱۱۳,۰۹۳ میلیارد ریال، ۳۳ درصد از مجموع اعتبارات و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز با اعتبار ۶,۱۷۸ میلیارد ریال، ۲ درصد را شامل می‌شود که نسبت به سال گذشته، ۴ درصد کاهش یافته است (جدول ۲، نمودار ۱).

ترکیب اعتبارات دانشگاه‌ها حاکی از آن است که در حدود ۶۵ درصد از اعتبارات دانشگاه‌ها مشروط به کسب درآمد توسط بیمارستان‌ها در قالب درآمدهای اختصاصی خواهد بود. هر چند با توجه به عملکرد سال گذشته، حصول اعتبار در نظر گرفته شده برای دانشگاه‌ها امکان‌پذیر است، اما به‌منظور پیشگیری از بروز کسری‌های بیشتر و فشار بر صندوق‌های بیمه و نهایتاً مردم، لازم است اعتبارات بیمه‌ها واقع‌بینانه و کارشناسی شده لحاظ شود. نمودار ۱ ترکیب اعتبارات دانشگاه‌ها را در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد.

نمودار ۱. توزیع اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی براساس لایحه بودجه سال ۱۳۹۵



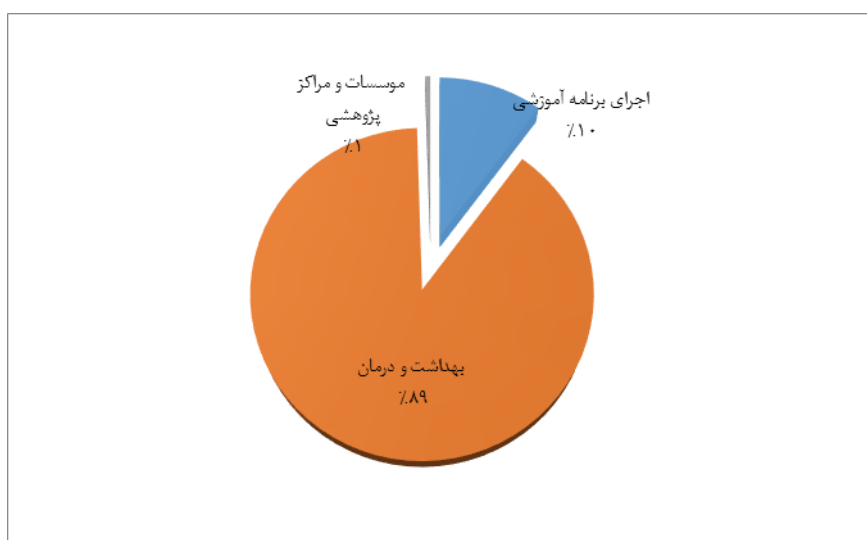


رشد اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ از میان ترکیب اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی، بیشترین رشد مربوط به اعتبارات هزینه‌ای (با ۱۳ درصد) است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ پیش‌بینی شده است که درآمد اختصاصی به میزان ۱۰ درصد نسبت به قانون سال ۱۳۹۴ رشد داشته باشد. اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها ۴ درصد کاهش یافته است که دلیل آن عملکرد پایین اعتبارات عمرانی در سال ۱۳۹۴ بوده و به نظر می‌رسد سیاست دولت در جهت کاهش پروژه‌های عمرانی در راستای جبران کسری منابع است.

همچنین براساس آنچه در نمودار ۲ ملاحظه می‌شود، ۸۹ درصد اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی برای بهداشت و درمان، ۱۰ درصد برای اجرای برنامه‌های آموزشی و ۱ درصد برای مؤسسات و مراکز پژوهشی در نظر گرفته شده است.

نمودار ۲. توزیع اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی براساس وظایف

محواله در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵



جدول ۲. مقایسه اعتبارات دانشکده‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی - لایحه سال ۱۳۹۵ و قانون سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)

جمع کل			تملك دارایی سرمایه‌ای			درآمد اختصاصی			درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴			لایحه ۱۳۹۵			قانون ۱۳۹۴			عنوان	دستگاه اصلی
درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر		
۲۲	۳۵,۱۰۰	۲۸,۸۲۶	۱۱	۲,۱۷۰	۱,۹۶۱	۲۶	۶,۲۲۹	۴,۹۴۲	۲۲	۳۲	۱۴	۲۶,۷۰۱	۱۲,۳۵۳	۱۴,۳۴۸	۲۱,۹۲۳	۹,۳۵۳	۱۲,۵۷۰	اجرای برنامه آموزشی	دانشگاه‌های علوم پزشکی
۱۰	۳۰۸,۹۹۴	۲۸۱,۷۴۴	-۱۲	۳,۸۶۰	۴,۳۷۸	۱۰	۲۱۹,۹۳۵	۲۰۰,۲۲۶	۱۰	۲۳	۷	۸۵,۱۹۸	۲۲,۶۹۴	۶۲,۵۰۴	۷۷,۱۴۰	۱۸,۵۲۰	۵۸,۶۲۰	بهداشت و درمان	
۳۸	۱,۷۴۴	۱,۲۶۴	۵۱	۱۴۷	۹۸	۴۳	۴۰۳	۲۸۲	۳۵	۳۴	۴۰	۱,۱۹۴	۹۲۷	۲۶۷	۸۸۵	۶۹۴	۱۹۱	مؤسسات و مراکز پژوهشی	
۱۱	۳۴۵,۸۳۸	۳۱۱,۸۳۴	-۴	۶,۱۷۸	۶,۴۳۷	۱۰	۲۲۶,۵۶۷	۲۰۵,۴۵۰	۱۳	۲۶	۸	۱۱۳,۰۹۳	۳۵,۹۷۴	۷۷,۱۱۹	۹۹,۹۴۷	۲۸,۵۶۶	۷۱,۳۸۱	جمع کل دانشگاه‌های علوم پزشکی	



۴. اعتبارات ردیف‌های ستادی وزارت بهداشت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

بخشی از اعتباراتی که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پیش‌بینی شده است، در قالب ردیف‌های مستقل در اختیار حوزه ستادی وزارت متبوع قرار گرفته است. در مجموع میزان این اعتبارات ۹۷,۶۳۸ میلیارد ریال است و نسبت به قانون سال ۱۳۹۴، روند نزولی معادل ۷ درصد داشته است. تغییرات بخش اعتبارات ستادی نسبت به سال ۱۳۹۴ بدین صورت است که بخش حقوق و مزایای مستمر به میزان ۴۱ درصد، بخش سایر ۳ درصد افزایش و رشد مثبت داشته است و بخش درآمد اختصاصی ۲۰ درصد و بخش تملک دارایی سرمایه‌ای ۲ درصد کاهش داشته است.

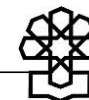
ردیف‌های ستادی وزارت بهداشت به دو قسمت (بهداشت و درمان) و (آموزش و پژوهش) تقسیم می‌شود و سهم اعتبارات آن به ترتیب ۹۸ درصد و ۲ درصد است. براساس جدول ۳ برنامه‌های ذیل ردیف بهداشت و درمان به دلیل برداشته شدن اثر تعرفه‌ها از درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و به تبع آن کاهش رشد مازاد درآمد اختصاصی و حذف ردیف اجرای بند ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم با وجود اضافه شدن دو ردیف جدید مرکز مدیریت پیوند عضو و کمک به راه‌اندازی مراکز بهداشتی درمانی آموزشی روند نزولی (۸- درصد) داشته است و برنامه‌های ذیل ردیف‌های آموزش و پژوهش به علت ایجاد سه ردیف اعتباری جدید برای مؤسسه ملی تحقیقات سلامت، مرکز ملی تحقیقات راهبردی آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مجازی و همچنین رشد ۵ برابری اعتبارات فعالیت‌های آموزشی و دانشجویی، رشد ۳۸ درصدی دارد. اعتبار فعالیت پاداش پایان خدمت هیئت علمی از ذیل ردیف‌های ستادی وزارتخانه حذف شده و در اعتبارات ذیل صندوق بازنشستگی کشوری متمرکز شده است.

با توجه به اتمام مهلت مقرر اجرایی شدن برنامه پنجم توسعه، اعتبارات اجرای فعالیت‌های بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه از محل منابع حاصل از ۱۰ درصد هدفمند کردن یارانه‌ها، در ذیل ردیف‌های ستادی قرار گرفته است و میزان اعتبارات هر یک از فعالیت‌ها و برنامه‌های ذیل آن (به‌استثنای حذف اعتبار مربوط به اجرای بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم)، نسبت به سال گذشته تغییری نکرده است.

از میان ردیف‌های ذیل ستاد وزارت بهداشت که از قبل وجود داشته‌اند، بیشترین رشد مربوط به فعالیت‌های آموزشی و دانشجویی وزارت بهداشت (با ۵۰۰ درصد) و بیشترین کاهش مربوط به مازاد درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی (۳۳- درصد) است.

جدول ۳. مقایسه اعتبارات ردیف‌های ستادی وزارت بهداشت - قانون سال ۱۳۹۴ و لایحه سال ۱۳۹۵ (میلیارد ریال)

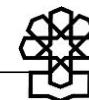
عنوان	قانون سال ۱۳۹۴			لایحه سال ۱۳۹۵			درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴			درآمد اختصاصی			تملك دارایی سرمایه‌ای			جمع کل		
	حقوق و مزایای مستمر	سایر	جمع	حقوق و مزایای مستمر	سایر	جمع	حقوق و مزایای مستمر	سایر	جمع	درصد رشد به ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد به ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۲۴۰	۶۸۹	۹۲۹	۳۲۳	۸۴۱	۱,۱۶۴	۳۵	۲۲	۲۵	۶۹۰	۱,۱۹۰	۷۲	۸۴۵	۸۷۳	۳	۲,۴۹۲	۳,۱۹۸	۲۸
اورژانس استان تهران	۱۱۱	۵۵۶	۶۶۸	۱۷۴	۸۹۴	۱,۰۶۸	۵۶	۶۱	۶۰	—	—	—	۱۰	۵	۶۷۳	۱,۰۷۸	۶۰	
کمک به بیمارستان‌های روانی، مسمومیت‌های دارویی، سوختگی و مناطق محروم و اجرای قانون مجازات خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی و کمک به درمان بیماران نیازمند		۱,۵۹۱	۱,۵۹۱		۱,۵۹۱	۱,۵۹۱	—	—	—	۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	—	—	—	۱۶,۵۹۱	۱۶,۵۹۱	۰
مآزاد درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی										—	۲۰,۰۰۰	۲۹,۸۰۰	—	—	—	۲۰,۰۰۰	۲۹,۸۰۰	-۳۳
پیشگیری از بیماری‌های دهان و دندان کودکان زیر ۱۲ سال		۲۷	۲۷		۲۷	۲۷				۰	—	—				۲۷	۲۷	۰
اجرای بند «ب» ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران		۴۱	۴۱							—	۱۵۰	—				۱۹۱	—	—
اجرای برنامه پزشک خانواده		۲۰,۲۷۰	۲۰,۲۷۰		۲۰,۲۷۰	۲۰,۲۷۰				۰	—	—				۲۰,۲۷۰	۲۰,۲۷۰	۰
ایجاد دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی و درمانی و کمک به شبکه سلامت صداوسیما و خبرگزاری سلامت		۲,۲۹۲	۲,۲۹۲		۲,۲۹۲	۲,۲۹۲				۰	—	—				۲,۲۹۲	۲,۲۹۲	۰
کمک به تأمین هزینه‌های تحمل‌ناپذیر درمان		۲۵۸	۲۵۸		۲۵۸	۲۵۸				۰	—	—				۲۵۸	۲۵۸	۰
پارانه دارو و شیر خشک		۵,۸۱۲	۵,۸۱۲		۵,۸۱۲	۵,۸۱۲				۰	—	—				۵,۸۱۲	۵,۸۱۲	۰
درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج، کمک به مجمع خیرین سلامت، زنجیره امید، بیمارستان محکم و مؤسسه محک و بیماری‌های ایدز مولایزیس، بلوزا و سلیاک		۲,۲۴۵	۲,۲۴۵		۲,۲۴۵	۲,۲۴۵				۰	—	—				۲,۲۴۵	۲,۲۴۵	۰
کمک به تربیت، تأمین و پایداری نیروی انسانی متخصص موردنیاز		۲۱۱	۲۱۱		۲۱۱	۲۱۱				۰	—	—				۲۱۱	۲۱۱	۰
کمک به اجرای سیاست‌های جمعیتی کشور		۶,۰۰۰	۶,۰۰۰		۶,۰۰۰	۶,۰۰۰				۰	—	—				۶,۰۰۰	۶,۰۰۰	۰
کاهش نرخ داروهای ساخته شده و مواد اولیه دارو، واکسن، شیرخشک، کیت و کیسه خون و مواد مصرفی پزشکی		۱۶,۲۹۱	۱۶,۲۹۱		۱۶,۲۹۱	۱۶,۲۹۱				۰	—	—				۱۶,۲۹۱	۱۶,۲۹۱	۰
کمک به راه‌اندازی مراکز بهداشتی، درمانی و آموزشی جدید		۸۳۳	۸۳۳		۸۳۳	۸۳۳				—	۱۵۰	—				۹۸۳	—	—
مرکز مدیریت پیوند عضو		۲۰	۲۰		۲۰	۲۰				—	—	—				۲۰	—	—



جمع کل		تملك دارایی سرمایه‌ای			درآمد اختصاصی			درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴			لایحه سال ۱۳۹۵			قانون سال ۱۳۹۴			عنوان	
درصد رشد به ۱۳۹۵ ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد به ۱۳۹۵ ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد به ۱۳۹۵ ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر		حقوق و مزایای مستمر
-۸	۹۵,۲۷۷	۱۰۳,۱۵۳	-۲	۱,۰۰۵	۱,۰۲۸	-۲۰	۳۶,۱۹۰	۴۵,۴۹۰	۳	۲	۴۱	۵۸,۰۸۳	۵۷,۵۸۶	۴۹۷	۵۶,۶۳۵	۵۶,۲۸۴	۳۵۱	ردیف‌های بهداشت و درمان
۰	۴	۴	۰	۴	۴	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	وزارت بهداشت- فعالیت‌های ورزشی دانشجویان پزشکی و پیراپزشکی
۵۰۰	۶۰۰	۱۰۰	-	-	-	-	-	-	۵۰۰	۵۰۰	-	۶۰۰	۶۰۰	-	۱۰۰	۱۰۰	-	وزارت بهداشت- فعالیت‌های آموزشی و دانشجویی
۰	۸۰۷	۸۰۷	-	-	-	-	-	-	۰	۰	-	۸۰۷	۸۰۷	-	۸۰۷	۸۰۷	-	وزارت بهداشت- امور فناوری و تحقیقات پزشکی
۰	۹	۹	۰	۳	۳	-	-	-	۰	۰	-	۷	۷	-	۷	۷	-	وزارت بهداشت-تحقق قطب‌های کشور
۰	۳۲	۳۲	-	-	-	-	-	-	۰	۰	-	۳۲	۳۲	-	۳۲	۳۲	-	کمک به هزینه سرانه بیمارستان‌های آموزشی
۰	۳۰	۳۰	-	-	-	-	-	-	۰	۰	-	۳۰	۳۰	-	۳۰	۳۰	-	وزارت بهداشت- فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌های علوم پزشکی
۰	۱۰	۱۰	-	-	-	-	-	-	۰	۰	-	۱۰	۱۰	-	۱۰	۱۰	-	مطالعه هم گروهی ملی
-	-	۴۰۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۴۰۰	۴۰۰	-	پاداش پایان خدمت هیئت علمی
۷۰	۲۶	۱۵	-	-	-	-	-	-	۷۰	۷۰	-	۲۶	۲۶	-	۱۵	۱۵	-	طب سنتی
-	۳۰۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۳۰۰	۳۰۰	-	-	-	-	مرکز ملی تحقیقات راهبردی آموزش پزشکی
-	۱۲۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۲۰	۱۲۰	-	-	-	-	دانشگاه علوم پزشکی مجازی
-	۱۰۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۰۰	۱۰۰	-	-	-	-	مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران
۸	۳۲۳	۳۰۰	-	-	-	-	-	-	۸	۸	-	۳۲۳	۳۲۳	-	۳۰۰	۳۰۰	-	مؤسسه ملی توسعه تحقیقات علوم پزشکی کشور
۳۸	۲,۳۶۱	۱,۷۰۷	۰	۷	۷	۰	-	-	۳۸	۳۸	-	۲,۳۵۴	۲,۳۵۴	-	۱,۷۰۱	۱,۷۰۱	-	ردیف‌های آموزش و پژوهش
-۷	۹۷,۶۳۸	۱۰۴,۸۶۱	-۲	۱,۰۱۱	۱,۰۳۵	-۲۰	۳۶,۱۹۰	۴۵,۴۹۰	۴	۳	۴۱	۶۰,۴۳۷	۵۹,۹۴۰	۴۹۷	۵۸,۲۳۶	۵۷,۹۸۵	۳۵۱	جمع ردیف‌های ستادی

**۵. اعتبارات دستگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در
لایحه بودجه سال ۱۳۹۵**

از مجموعه اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قسمتی از اعتبارات به دستگاه‌های وابسته به آن، از قبیل سازمان انتقال خون، سازمان غذا و دارو و... تخصیص داده می‌شود که در لایحه سال ۱۳۹۵ نسبت به سال گذشته ۲۲ درصد افزایش یافته است. از این میان، مرکز تحقیقات حلال سازمان غذا و دارو (با ۴۰۰ درصد) بیشترین میزان رشد را داشته است و هیئت امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران بدون هیچ‌گونه تغییراتی ذیل دستگاه‌های وابسته قرار گرفته‌اند (جدول ۴). افزایش اعتبارات مرکز تحقیقات حلال مربوط به در آمد اختصاصی آن مرکز است.



جدول ۴. مقایسه اعتبارات ردیف‌های دستگاه‌های وابسته وزارت بهداشت - قانون سال ۱۳۹۴ و لایحه سال ۱۳۹۵ (میلیارد ریال)

جمع کل			تملك دارایی سرمایه‌ای			درآمد اختصاصی			درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴			لایحه ۹۵			قانون ۱۳۹۴			عنوان
درصد رشد به ۱۳۹۴ ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد به ۱۳۹۴ ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد به ۱۳۹۴ ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	جمع	سایر	حقوق و مزایای مستمر	
۷	۱,۰۳۶	۹۶۶	۰	۱	۱	۰	۷۳۰	۷۳۰	۳۰	۳۰	۱۸	۳۰۵	۲۹۷	۸	۲۳۵	۲۲۸	۷	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - صندوق رفاه دانشجویان
۰	۲۰۰	۲۰۰	-	۰	۰	-	۰	۰	۰	۰	-	۲۰۰	۲۰۰	۰	۲۰۰	۲۰۰	۰	هیئت امنای صرفه‌جویی ارزی در معالجه بیماران - کمک
۲۶	۵۰۰	۳۹۷	-	۰	۰	-	۰	۰	۲۶	۲۶	-	۵۰۰	۵۰۰	۰	۳۹۷	۳۹۷	۰	بنیاد امور بیماری‌های خاص «هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی و ام. اس. بیدرمولایزیس، بلوزا و سلیاک» (کمک)
۴۱	۱,۱۶۱	۸۲۵	۰	۳۶	۳۶	۵۰	۹۰۰	۶۰۰	۱۹	-۳۴	۱۰۴	۲۲۵	۷۸	۱۴۷	۱۸۹	۱۱۷	۷۲	سازمان غذا و دارو
۴۰۰	۶۳	۱۳	۰	۳	۳	۱۰۰	۵۰		۰	۰	-	۱۰	۱۰		۱۰	۱۰		سازمان غذا و دارو - مرکز تحقیقات حلال
۱۳	۱۱۴۷	۱,۰۱۹	-۱۳	۱۹۸	۲۲۸	-			۲۰	۲۱	۱۲	۹۵۰	۸۸۶	۶۴	۷۹۱	۷۳۵	۵۷	سازمان انتقال خون ایران
۱۱	۷۸	۷۰	-			۰	۵	۵	۱۱	۱۱	۱۲	۷۳	۳۱	۴۱	۶۵	۲۸	۳۷	مؤسسه آموزش و پژوهش طب انتقال خون
۲۸	۱,۱۷۶	۹۲۰	۱۲۵	۱۸۰	۸۰	۱۶	۳۷۸	۳۲۵	۲۰	۱۹	۲۲	۶۱۸	۴۱۳	۲۰۶	۵۱۵	۳۴۶	۱۶۹	انستیتو پاستور ایران
۲۲	۵,۳۶۱	۴,۴۱۰	۲۰	۴۱۷	۳۴۷	۲۴	۲,۰۶۳	۱,۶۶۰	۲۰	۱۷	۳۶	۲,۸۸۱	۲,۴۱۴	۴۶۶	۲,۴۰۳	۲,۰۶۱	۳۴۲	جمع دستگاه‌های وابسته

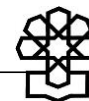
۶. توزیع اعتبارات ردیف‌های متفرقه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در

لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

همان‌طور که در جدول ۵ نشان داده شده است، کل اعتبارات ردیف‌های متفرقه معادل ۴۵,۹۱۹ میلیارد ریال است که نسبت به قانون سال گذشته ۴۳ درصد رشد داشته است. در این زمینه برای اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای ۱۹۳ درصد رشد در نظر گرفته شده است و اعتبارات هزینه‌ای ردیف‌های متفرقه ۳۴ درصد کاهش یافته است. سهم اعظم تغییرات در میزان رشد اعتبارات به دلیل رشد ۴۸ درصدی منابع حاصل از ۱ درصد ارزش‌افزوده است، ولی اعتبارات هزینه‌ای این ردیف ۴۴ درصد کاهش و اعتبارات تملک دارایی آن به میزان ۲۳۳ درصد رشد یافته است، لذا نحوه تقسیم منابع با تکالیف مندرج در ماده (۳۷) قانون الحاق ۲، مغایرت دارد به طوری که تکالیف این قانون بیشتر ماهیت هزینه‌ای دارد و طبق قانون باید بخش اعظم منابع حاصله از آن در ردیف هزینه‌ای قرار گیرد. از سوی دیگر لحاظ کردن اعتبارات موضوع اعتبارات موضوع ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت از محل ۱ درصد افزایش تعرفه مالیات بر ارزش‌افزوده ذیل ردیف‌های متفرقه به لحاظ قوانین حاکم بر اصول بودجه‌ریزی صحیح نیست. به طوری که با توجه به مشخص بودن تکالیف قانونی مجری در قبال این منابع، لازم است ذیل ردیف‌های اصلی با ذکر فعالیت‌ها و برنامه‌های مرتبط به آن در قانون بودجه لحاظ شود تا بعد نظارتی مجلس بر حسن اجرای قانون تقویت شود.

موضوع ماده بند «ب» ماده (۶۹) قانون الحاق (موضوع اخذ عوارض از خرده فروشی سیگار) به فعالیت‌های ذیل ردیف‌های متفرقه اضافه و اعتبارات حمایت از ۱۵ دانشگاه برتر حذف شده است. از میان فعالیت‌های ذیل ردیف‌های متفرقه، اعتبارات سازمان انتقال خون و پایگاه‌های انتقال خون (۶۴ درصد) و اعتبارات حاصل از ۱ درصد ارزش‌افزوده (۴۸ درصد) بیشترین رشد و اعتبارات موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار (۷۸- درصد)، پیشگیری از بیماری‌های ریوی و توسعه ورزش همگانی (۵۵- درصد) و اعتبارات موضوع افزایش نوشابه‌های گازدار قندی تولید داخل و وارداتی (۵۵- درصد) بیشترین کاهش را داشته‌اند.

به نظر می‌رسد دلیل روند نزولی اعتبارات اکثر ردیف‌های متفرقه از جمله موضوع ماده (۴۸) قانون الحاق (۲)، موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار و پیشگیری از بیماری‌های ریوی و توسعه ورزش همگانی و اعتبارات موضوع افزایش نوشابه‌های گازدار قندی تولید داخل و وارداتی، عدم تحقق عملکرد اعتبارات در نظر گرفته شده در سال‌های گذشته است. لذا پیش‌بینی می‌شود اعتبارات حاصل از موضوع ماده بند «ب» ماده (۶۹) قانون الحاق (موضوع اخذ عوارض از خرده فروشی سیگار) نیز



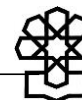
علیرغم اینکه منبع مالی پایدار برای سلامت محسوب می‌شود، محقق نشود و لازم است چاره‌ای برای تحقق عملکرد اینگونه منابع از محل کالاهای آسیب‌رسان به سلامت که عملکرد دوجانبه در ارتقای سلامت (ممانعت از مصرف کالای آسیب‌رسان به دلیل افزایش قیمت و خلق منبع مالی برای نظام سلامت) دارند، اندیشیده شود. ضمناً کاهش اعتبارات موضوع افزایش نوشابه‌های گازدار قندی تولید داخل و وارداتی، به کاهش سهم وزارت بهداشت از اعتبارات حاصل از این محل از ۶۰ درصد به ۵۰ درصد نیز مرتبط است.

اعتبارات ردیف حمایت از ۱۵ دانشگاه برتر نیز از ذیل ردیف‌های متفرقه حذف شده است. لازم به ذکر است از آنجایی که سهم وزارت بهداشت در برخی ردیف‌های متفرقه از جمله ردیف مربوط به سود تضمین شده، کارمزد و هزینه‌های مربوط به وام‌های خارجی وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی و نیرو، تعهدات (ردیف ۶۰۰۰۰۰)، اعطای موضوع وجوه اداره شده برای اعطای وام قرض‌الحسنه با حداقل کارمزد و ارائه حمایت‌های مالی به دانشجویان از طریق صندوق‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به نسبت تعداد دانشجویان (ردیف ۶-۵۵۰۰۰) مشخص نشده است، بنابراین در ذیل جدول متفرقه محاسبه نشده است.

(میلیارد ریال)

جدول ۵. مقایسه اعتبارات ردیف‌های متفرقه وزارت بهداشت و درمان در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ و لایحه سال ۱۳۹۵

جمع کل			تملك دارایی سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان
درصد رشد به ۱۳۹۵ ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد به ۱۳۹۴ ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد به ۱۳۹۵ ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	
۰	۳۰۰	۳۰۰	-	۰	۰	۰	۳۰۰	۳۰۰	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - حقوق و عوارض گمرکی (جمع‌ی - خرجی) شامل واردات هیئت امنای ارزی
-۵۵	۱۸۲	۴۰۵	-۵۵	۱۰۱	۲۲۵	-۵۵	۸۱	۱۸۰	پیشگیری از بیماری‌های ریوی و توسعه ورزش همگانی - ۵۰ درصد سهم وزارت بهداشت ۵۰ درصد سهم وزارت ورزش و جوانان
۶۴	۹۰۰	۵۵۰	-		۰	۶۴	۹۰۰	۵۵۰	سازمان انتقال خون ایران و پایگاه‌های انتقال خونی استانی
-۵۵	۲۹	۶۵	-		۰	-۵۵	۲۹	۶۵	اعتبارات موضوع افزایش نوشابه‌های گازدار قندی تولید داخل و وارداتی (۵۰ درصد سهم وزارت بهداشت جهت بیماران دیابتی و قلبی و عروقی و ۳۰ درصد سهم وزارت ورزش و ۲۰ درصد سهم سازمان دامپزشکی برای مقابله با بیماری‌های مشترک انسان و دام)
-۷۸	۷۳	۳۲۴	-۷۸	۷۳	۳۲۴	-	۰	۰	اعتبارات موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار (به نسبت ۳۰ درصد سهم وزارت بهداشت، ۲۰ درصد سهم وزارت علوم، ۲۰ درصد سهم آموزش و پرورش، ۲۰ درصد سهم وزارت ورزش و جوانان و ۱۰ درصد سهم بنیاد شهید و امور ایثارگران)
۴۸	۴۰,۰۰۰	۲۷,۰۰۰	۲۳۳	۳۰,۰۰۰	۹,۰۰۰	-۴۴	۱۰,۰۰۰	۱۸	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - اعتبارات موضوع ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ (۱ درصد ارزش افزوده)
۰	۱,۳۵۰	۱,۳۵۰	۰	۱,۳۵۰	۱,۳۵۰	-			اعتبارات موضوع اخذ ۵ درصد عوارض از واردات خودروهای وارداتی (خرید آمبولانس - بند «ج» تبصره «۸»)
-۱۰	۴۵۰	۵۰۰	۱۰۰	۱۵۰	۰		۳۰۰	۵۰۰	اعتبارات موضوع ماده (۴۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ (موضوع عوارض تولید، واردات و عرضه کالاها و خدمات آسیب‌رسان به سلامت)
۰	۶۰۰	۶۰۰	-		۰	۰	۶۰۰	۶۰۰	کمک به کاشت حلزون گوش افراد بی‌بضاعت - موضوع بند «ب» ماده (۳۷) قانون برنامه پنجم توسعه



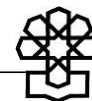
جمع کل			تملك دارایی سرمایه‌ای			هزینه‌ای			عنوان
درصد رشد به ۱۳۹۵ ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد به ۱۳۹۴ ۱۳۹۳	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	درصد رشد به ۱۳۹۵ ۱۳۹۴	لایحه ۱۳۹۵	قانون ۱۳۹۴	
-	۰	۱۰۰	-	۰	۰	-	۰	۱۰۰	حمایت از ۱۵ دانشگاه برتر (جزء «۳» بند «الف» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجم- وزارت علوم) ۱۰ دانشگاه (و بهداشت (۵ دانشگاه)
۱۱	۲۰	۱۸	-	۰	۰	۱۱	۲۰	۱۸	مرکز تحقیقات سرطان(انستیتو کانسر)
۰	۸۰۰	۸۰۰	-	۰	۰	۰	۸۰۰	۸۰۰	خرید راهبردی خدمات درمانی موضوع بند «ج» ماده (۳۲) قانون برنامه پنجم توسعه
-	۱,۲۱۵	۰	-	۲۱۵	۰	-	۱,۰۰۰	۰	اعتبارات موضوع ماده بند «ب» ماده (۶۹) قانون الحاق- موضوع اخذ عوارض از خرده‌فروشی سیگار
۴۳	۴۵,۹۱۹	۳۲,۰۱۲	۱۹۳	۳۱,۸۸۹	۱۰,۸۹۹	-۳۴	۱۴,۰۳۰	۲۱,۱۱۳	جمع متفرقه‌ها

۷. اعتبارات برنامه‌های امور سلامت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ تغییراتی در محتوا و شکل فصل بهداشت و سلامت نسبت به سال‌های قبل ایجاد شده است. چنانچه فصل بهداشت و سلامت تبدیل به امور سلامت شده و امور سلامت نیز دارای سه زیرمجموعه با نام‌های فصل بهداشت، فصل درمان و فصل تحقیق و توسعه در امور سلامت است. بر این اساس اعتبارات حوزه‌های مختلف بهداشت، درمان و تحقیق و توسعه که از وظایف وزارت بهداشت است از هم مجزا شده‌اند و از این منظرویزگی مثبت برای لایحه محسوب می‌شود.

برخی برنامه‌های این فصل حذف، برخی اضافه، برخی تغییر عنوان یا ماهیت داده‌اند و برخی همانند قانون سال ۱۳۹۴ باقی مانده‌اند. بدین ترتیب، برنامه‌های اضافه شده شامل برنامه‌های ارتقای شاخص‌های بهداشتی، پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های مشترک دام و انسان، کنترل کیفی و بهداشتی تولیدات خام دامی و شیلاتی، برنامه ارتقای سلامت خون، ارتقای شاخص‌های درمانی، تأمین دارو در خدمات درمانی، توسعه طب سنتی، توسعه دولت الکترونیک، توسعه علوم پزشکی پایه و کاربردی، تولید فرآورده‌های بیولوژیک هستند. برنامه‌های حذف شده شامل برنامه‌های خدمات دارویی، ساختمان‌ها و تجهیزات، درمان بیماران سوختگی، درمان بیماران روانی، درمان بیماران نیازمند، اداره بیمارستان‌های مناطق محروم، تهیه و تأمین پلاسما، بیمه محصولات خونی، برنامه توسعه علوم پزشکی پایه و کاربردی هستند. برنامه‌های مشابه با قانون ۱۳۹۴ شامل، ارتقای شاخص‌های سلامت خانواده، پیشگیری و کنترل بیماری‌های نوپدید و بازپدید، مدیریت بیماری‌ها، تهیه خون و فرآورده‌های خونی سالم، درمان مصدومین اورژانس (غیرترافیکی)، مدیریت بحران در حوادث غیرمترقبه، کمک به بیماران خاص (هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی و ام اس) است. در سایر برنامه‌ها نیز عنوان برنامه تغییر جزئی پیدا کرده است که می‌توان به برنامه اجرای امنیت غذایی و تغذیه، ارائه خدمات بهداشتی روستایی، ارائه خدمات بهداشتی شهری، ارائه خدمات بهداشتی، ارائه خدمات درمانی اشاره کرد. با توجه به اینکه دسترسی به زیربرنامه‌ها و فعالیت‌های هر یک از این برنامه‌ها در لایحه بودجه به تفصیل وجود ندارد؛ اظهار نظر قطعی در خصوص تغییرات آن نسبت به سال گذشته امکانپذیر نیست.

در جدول ۷ ملاحظه می‌شود که اعتبارات امور سلامت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، معادل ۴۱۸,۳۹۹ میلیارد ریال است و مشتمل بر اعتبارات فصل بهداشت (معادل ۱۰۳,۹۹۳ میلیارد ریال)، اعتبارات فصل درمان (معادل ۳۱۰,۷۸۱ میلیارد ریال) و اعتبارات فصل تحقیق و توسعه (معادل ۳,۶۲۴ میلیارد ریال) است. بنابراین از کل اعتبارات امور سلامت، اعتبارات فصل بهداشت حدود ۲۵ درصد، فصل درمان حدود ۷۴ درصد و فصل تحقیق و توسعه حدود ۱ درصد را به خود اختصاص داده است.



از طرف دیگر، اعتبارات امور سلامت نسبت به اعتبارات فصل بهداشت و سلامت در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۴ درصد افزایش داشته است. اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای ۱۱ درصد کاهش و اعتبارات هزینه‌ای (هزینه عمومی و در آمد اختصاصی) ۵ درصد افزایش داشته است. بدین ترتیب اعتبارات امور سلامت بدون در نظر گرفتن درآمد اختصاصی نسبت به سال گذشته ۳ درصد رشد داشته است.

جدول ۶. اعتبارات امور سلامت لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ و رشد آن نسبت به فصل بهداشت و سلامت قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (میلیارد ریال)

رشد نسبت به ۱۳۹۴	جمع لایحه ۱۳۹۵	جمع کل قانون ۱۳۹۴	رشد تملک دارایی	تملك دارایی لایحه ۱۳۹۵	تملك دارایی قانون ۱۳۹۴	رشد هزینه‌ای	هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۵	هزینه‌ای قانون ۱۳۹۴	
-	۱۰۳,۹۹۳	-	-	۱,۳۲۲	-	-	۱۰۲,۶۷۲	-	فصل بهداشت
-	۸۹۴	-	-	-	-	-	۸۹۴	-	برنامه اجرای امنیت غذایی و تغذیه
-	۱۰۸	-	-	۱۰۸	-	-	-	-	برنامه ارائه خدمات بهداشت روستایی
-	۱۲۵	-	-	۱۲۵	-	-	-	-	برنامه ارائه خدمات بهداشت شهری
-	۱,۰۵۴	-	-	۱,۰۳۸	-	-	۱۵	-	برنامه ارائه خدمات بهداشتی
-	۱,۹۲۷	-	-	۵۰	-	-	۱,۸۷۷	-	برنامه ارتقای شاخص‌های بهداشتی
-۳	۶,۰۰۰	۶,۲۰۰	-	-	-	-۳	۶,۰۰۰	۶,۲۰۰	برنامه ارتقای شاخص‌های سلامت خانواده
-	۸۱۷	-	-	-	-	-	۸۱۷	-	برنامه پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های مشترک دام و انسان
۰	۹۹	۹۹	-	-	-	۰	۹۹	۹۹	برنامه پیشگیری و کنترل بیماری‌های نوپدید و بازپدید
-	۷۳۴	-	-	-	-	-	۷۳۴	-	برنامه کنترل کیفی و بهداشتی تولیدات خام دامی و شیلاتی
-۴	۳۶۴	۳۷۹	-	-	-	-۴	۳۶۴	۳۷۹	برنامه مدیریت بیماری‌ها
-	۳۱۰,۷۸۱	-	-	۹,۱۲۶	-	-	۳۰۱,۶۵۶	-	فصل درمان
-	۸۹۹	-	-	۶۹۰	-	-	۲۰۹	-	برنامه ارائه خدمات درمانی
۳۳	۸,۱۴۴	۶,۱۱۸	-	۱۶	-	۳۳	۸,۱۲۸	۶,۱۱۸	برنامه ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی
-	۳۹۸	-	-	۲۱۵	-	-	۱۸۳	-	برنامه ارتقای سلامت خون
-	۲۲۹,۷۵۵	-	-	۸,۱۹۳	-	-	۲۲۱,۵۶۱	-	برنامه ارتقای شاخص‌های درمانی
-	۶۸,۷۳۹	-	-	-	-	-	۶۸,۷۳۹	-	برنامه تأمین دارو در خدمات درمانی
۲۱	۲,۱۱۸	۱,۷۵۶	-	۱۲	-	۲۰	۲,۱۰۶	۱,۷۵۶	برنامه تهیه خون و فرآورده‌های خونی سالم
-	۲۶	-	-	-	-	-	۲۶	-	برنامه توسعه طب سنتی
-۷۴	۱۱۴	۴۴۴	-	-	-	-۷۴	۱۱۴	۴۴۴	برنامه درمان مصدومین اورژانس (غیرترافیکی)
-۳۷	۹۰	۱۴۳	-	-	-	-۳۷	۹۰	۱۴۳	برنامه مدیریت بحران در حوادث غیرمترقبه
-۹۱	۵۰۰	۵,۲۹۷	-	-	-	-۹۱	۵۰۰	۵,۲۹۷	برنامه کمک به بیماران خاص (هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی و ام اس)



رشد نسبت به ۱۳۹۴	جمع لایحه ۱۳۹۵	جمع کل قانون ۱۳۹۴	رشد تملک دارایی	تملك دارایی لایحه ۱۳۹۵	تملك دارایی قانون ۱۳۹۴	رشد هزینه‌ای	هزینه‌ای لایحه ۱۳۹۵	هزینه‌ای قانون ۱۳۹۴	
-	۳,۶۲۴	-	-	۱۵	-	-	۳,۶۰۹	-	فصل تحقیق و توسعه در امور سلامت
-	۶۳	-	-	۱۵	-	-	۴۸	-	برنامه توسعه دولت الکترونیک
-	۲,۸۴۲	-	-	-	-	-	۲,۸۴۲	-	برنامه توسعه علوم پزشکی پایه و کاربردی
-	۷۱۹	-	-	-	-	-	۷۱۹	-	برنامه تولید فرآورده‌های بیولوژیک
۴	۴۱۸,۳۹۹	۴۰۱,۹۵۸	-۱۱	۱۰,۴۶۳	۱۱,۷۳۷	۵	۴۰۷,۹۳۶	۳۹۰,۲۲۱	امور سلامت

جمع‌بندی و ارائه پیشنهاد

در لایحه سال ۱۳۹۵ تغییراتی در محتوا و ساختار فصل بهداشت و سلامت نسبت به سال‌های قبل ایجاد شده است. چنانچه فصل بهداشت و سلامت تبدیل به امور سلامت شده است و امور سلامت نیز دارای سه زیرمجموعه با نام‌های فصل بهداشت، فصل درمان و فصل تحقیق و توسعه در امور سلامت است و از این منظر که بودجه فصول تفکیک شده است گام مثبت در ارتقای روش بودجه‌ریزی محسوب می‌شود. همچنین اضافه شدن ستون اهداف کمی که از قانون بودجه سال ۱۳۹۴ در جداول دستگاه‌ها ایجاد شد نیز می‌تواند بعد نظارتی مجلس را تقویت کند. هر چند به دلیل ضعف زیرساختی و بانک‌های اطلاعاتی نمی‌توان به درستی در مورد مقادیر و هزینه‌های واحد تعیین شده برای اهداف کمی اظهار نظر کرد و لازم است دولت در زمینه راه‌اندازی و ایجاد یا تکمیل بانک داده‌ها اقدامات لازم را انجام دهد. در ذیل امور سلامت لایحه ۱۳۹۵ نیز برنامه توسعه دولت الکترونیک با فعالیت ایجاد بانک‌های اطلاعاتی و سامانه‌های الکترونیکی دیده شده است و این موضوع اتفاق مثبتی در همین راستا می‌تواند باشد.

در مجموع به نظر می‌رسد ضمن اینکه سیاست دولت برای بودجه سال ۱۳۹۵ انقباضی بوده است و در حوزه سلامت نیز با رشد زیادی در بودجه بهداشت و درمان مواجه نیستیم. با توجه به تغییراتی که در برنامه‌ها و فعالیت‌های ذیل فصول لایحه ۱۳۹۵ نسبت به قانون سال ۱۳۹۴ اتفاق افتاده است، امکان ارزیابی‌های بیشتر فراهم نیست و همچنان با بودجه‌ریزی عملیاتی فاصله داریم.

نکته مهم دیگری که شایان توجه است عدم شفاف کردن محل مصارف اعتبارات مربوط به سهم وزارت بهداشت از منابع حاصل از هدفمند کردن یارانه‌ها است. به طوری که برنامه‌هایی که در قانون برای مصارف این منابع در نظر گرفته شده است ذیل ردیف‌های ستادی وزارت بهداشت آمده است ولی به طور شفاف قید نشده است که مجموع اعتبارات فوق از محل ۱۰ درصد هدفمند کردن یارانه‌ها تأمین شده است. همچنین اعتبارات هزینه‌ای و عمرانی منابع حاصل از ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ (موضوع ۱ درصد ارزش افزوده) متناسب با اهداف مندرج ذیل قانون تقسیم نشده است که در ذیل جدول متفرقه به تفصیل اشاره شده است.

به منظور رفع برخی اشکالات در این لایحه پیشنهادهای زیر مطرح است:

۱. با توجه به اینکه مصارف منابع حاصل از ۱۰ درصد از هدفمند کردن یارانه‌ها در ردیف‌های ذیل ستاد وزارت بهداشت لحاظ شده است، به منظور رفع ابهام در روش بودجه‌ریزی لایحه، لازم است به طور مشخص قید شود.



۲. با توجه به تکالیف مندرج در ماده (۳۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲ (موضوع ۱ درصد ارزش افزوده) و غالب بودن ماهیت هزینه‌ای اعتبارات در نظر گرفته شده، لازم است بخش اعظمی از اعتبارات ذیل این ردیف از سرجمع اعتبارات عمرانی کاسته به سرجمع اعتبارات هزینه‌ای اضافه گردد.

۳. به دلیل مشخص بودن تکالیف ذیل ماده (۳۷) قانون الحاق ۲ (موضوع ۱ درصد ارزش افزوده)، پیشنهاد می‌شود اعتبارات آن ذیل ردیف‌های اصلی قرار گیرد تا بعد نظارتی مجلس تقویت شود.

۴. به منظور افزایش امکان تحقق عملکرد اعتبارات ذیل ردیف‌های متفرقه ۱۵-۵۳۰۰۰۰، ۹۲-۵۳۰۰۰۰، ۹۴-۵۳۰۰۰۰ و ۱۴۱-۵۳۰۰۰۰ پیشنهاد می‌شود متولی جمع‌آوری و تقسیم منابع حاصل از این محل‌ها مشخص گردد.

منابع و مأخذ

۱. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور.
۲. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور.



مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۶۷۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۲۱. بخش بهداشت و درمان

نام دفتر: مطالعات اجتماعی (گروه بهداشت و درمان)

تهیه و تدوین‌کنندگان: مریم رهبری، لیدا شمس

ناظران علمی: علی اخوان‌بهبهانی، ایوان مسعودی‌اصل

متقاضیان: کمیسیون بهداشت و درمان، کمیسیون تلفیق

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____



واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۱۱/۱۲